

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Κανόνες τροποποίησης τίτλων, εκδόσεως ή εγγυήσεως του
Ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των Ομολογιούχων»

Α. Γενική παρουσίαση

Τα τελευταία τρία χρόνια, η χώρα αντιμετωπίζει την πιο σοβαρή οικονομική κρίση στην πρόσφατη ιστορία της. Η ραγδαία επιδείνωση των δημοσίων οικονομικών εκτόξευσε το κόστος δανεισμού της σε απαγορευτικά επίπεδα, με αποτέλεσμα η χώρα να αποκλειστεί από τις διεθνείς αγορές, και διόγκωσε το δημόσιο χρέος σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Η Χώρα και οι πολίτες της κατέβαλαν τεράστια προσπάθεια σταθεροποίησης σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα. Η προσπάθεια εξυγίανσης των δημοσίων οικονομικών και μείωσης του ελλείμματος προσέκρουσε στην επιδείνωση της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, η οποία ταλανίζει τη Χώρα, μειώνοντας τα έσοδα σε σχέση με τα εκάστοτε προσδοκώμενα και αυξάνοντας το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Συγκεκριμένα, το δημόσιο χρέος ανήλθε στα 299 δις ευρώ το 2009, ή 129,3% του ΑΕΠ, αυξήθηκε στα 329 δις ευρώ το 2010, ή 144,9% του ΑΕΠ, ενώ το 2011, σύμφωνα με τα έως τώρα στοιχεία, σημειώνει περαιτέρω επιδείνωση, φτάνοντας τα 368 δις υπερβαίνοντας το 169% του ΑΕΠ. Το μεγαλύτερο ποσοστό του χρέους λήγει εντός των αμέσως επομένων ετών, γεγονός που καθιστά τις άμεσες ταμειακές ανάγκες του Δημοσίου επιτακτικές και ζήτημα ζωτικής σημασίας για την εθνική οικονομία.

Οι δυσοίωνες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας αποτυπώνονται εμφανώς στις αγοραίες τιμές τίτλων εκδοθέντων ή εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτές οι ιστορικά πρωτόγνωρα χαμηλές τιμές αντικατοπτρίζουν την εκτίμηση των επενδυτών ότι η πλήρης εξυπηρέτηση του χρέους στο σύνολό του, από το Ελληνικό Δημόσιο, μπορεί να καταστεί αδύνατη.

Η δυναμική του χρέους, η οποία αναπτύσσεται σε περιβάλλον αρνητικών ρυθμών μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας για τέταρτη συνεχή χρονιά το 2012, και παγκόσμιας οικονομικής ανασφάλειας καθίσταται πλέον επικίνδυνη εάν δεν ληφθούν αμέσως μέτρα προς την κατεύθυνση της ελάφρυνσής του.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, επιβάλλεται μια ουσιαστική αναδιάταξη του δημοσίου χρέους για να καταστεί το δημόσιο χρέος βιώσιμο τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Η έλλειψη μιας τέτοιας αναδιάταξης θα είχε απρόβλεπτες συνέπειες για την ελληνική οικονομία και

τον ελληνικό λαό, τους πιστωτές και το ευρύτερο διεθνές χρηματοοικονομικό σύστημα. Στην περίπτωση που η Ελλάδα αδυνατούσε να συνεχίσει πληρωμές, οι πιστωτές θα έχαναν σχεδόν το συνολικό μέρος, αν όχι όλη την αξία των επενδύσεών τους, γεγονός που θα απαιτούσε την άμεση στήριξη ορισμένων πιστωτών από τις εθνικές κυβερνήσεις. Η μετάδοση των συνεπειών θα επιδείνωνε την κρίση χρέους σε άλλα δημοσιονομικά αδύναμα κράτη της Ευρωζώνης. Οι δυσμενείς συνέπειες θα ήταν απρόβλεπτες για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία.

Σε δυο συνεχόμενες Συνόδους Κορυφής, στις 11 και στις 25 Μαρτίου 2011, και στη συνέχεια, με *ad hoc* απόφαση για την Ελλάδα, στις Συνόδους Κορυφής της 21ης Ιουλίου και της 26ης Οκτωβρίου 2011, η Ευρωζώνη κάλεσε τους ιδιώτες επενδυτές να συμβάλουν και αυτοί στην επίλυση του προβλήματος βιωσιμότητας του χρέους της Ελλάδας, εκ παραλλήλου με τους φορολογούμενους της Χώρας, οι οποίοι θα καλούνταν να αναδεχθούν το μεγαλύτερο κόστος μέσω της εντεινόμενης προσπάθειας προσαρμογής της χώρας τους, και με τις συνεισφορές των δημοσιονομικά υγιών κρατών της Ευρωζώνης. Επί αυτής της αρχής τριμερούς χρηματοδότησης του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής ενός κράτους μέλους της Ευρωζώνης, η οποία αδυνατεί να προσφύγει στις αγορές για να χρηματοδοτηθεί με τρόπο βιώσιμο, υιοθετήθηκε η προσέγγιση για την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους στη Σύνοδο Κορυφής της 26ης Οκτωβρίου 2011.

Οι ρυθμίσεις που προτείνονται σκοπούν στη διασφάλιση μιας ομοιόμορφης και αποτελεσματικής αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους σε βιώσιμα επίπεδα με τη συμμετοχή των ιδιωτών, σύμφωνα με την απόφαση της Συνόδου των Κρατών Μελών της Ευρωζώνης της 26ης Οκτωβρίου. Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, που αντλούν από τη διεθνή πρακτική, θεσμοθετούνται οργανωμένες και αποτελεσματικές διαδικασίες (Κανόνες Συλλογικής Δράσης), με την εφαρμογή των οποίων, Ομολογιούχοι μπορούν να αποφασίζουν την αναπροσαρμογή του δημόσιου χρέους, συμφωνώντας στην τροποποίηση τίτλων που κατέχουν. Ανάλογες διαδικασίες προβλέπονται σε αντίστοιχες ρήτρες που συνομολογούνται σε τίτλους δανεισμού, από τα τέλη του 19ου αιώνα ως μηχανισμός διασφάλισης της οργανωμένης και αποτελεσματικότερης προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των δανειστών και της βιωσιμότητας του χρέους του οφειλέτη. Σήμερα τέτοιες διαδικασίες χρησιμοποιούνται ευρέως σε κρατικούς και εταιρικούς τίτλους δανεισμού, και έχουν αναγνωριστεί ως ένας από τους ενδεδειγμένους τρόπους διαχείρισης κρίσεων χρέους οφειλετών.

Τον Νοέμβριο του 2010, οι Υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης αποφάσισαν την υποχρεωτική θεσμοθέτηση αντίστοιχων διαδικασιών συλλογικής δράσης στην νομοθεσία των κρατών μελών, ως μέσο διασφάλισης της χρηματοοικονομικής σταθερότητας στην Ευρωζώνη. Η δέσμευση αυτή επιβεβαιώθηκε με την απόφαση των Αρχηγών κρατών μελών της Ευρωζώνης στη συνάντησή τους κατά την 11η Μαρτίου 2011 και με την απόφαση του

Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κατά τη Σύνοδο της 24-25^{ης} Μαρτίου 2011. Η εισαγωγή διαδικασιών συλλογικής δράσης έχει προγραμματιστεί να ισχύσει υποχρεωτικά για τους τίτλους που εκδίδονται από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης εντός του 2013.

Μέχρι σήμερα ωστόσο, δεν έχουν θεσμοθετηθεί ομοιόμορφοι κανόνες συλλογικής δράσης για τίτλους εκδοθέντες ή εγγυημένους από το Ελληνικό Δημόσιο που διέπονται από το Ελληνικό Δίκαιο. Λόγω της επιτακτικής και άμεσης ανάγκης για την αναδιάταξη του δημόσιου χρέους, οι προτεινόμενες διατάξεις προσφέρουν στους κατόχους τίτλων, τη δυνατότητα να αποφασίζουν με συλλογικές διαδικασίες την τροποποίηση των τίτλων αυτών.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπουν ότι οι αποφάσεις ενισχυμένης πλειοψηφίας συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου όλων των επιλέξιμων τίτλων, δεσμεύουν το σύνολο των κατόχων των επιλέξιμων τίτλων και εφαρμόζονται σε όλους τους επιλέξιμους τίτλους. Η καθολική και ομοιόμορφη δέσμευση της απόφασης, ως προς όλους τους κατόχους και ως προς όλους τους επιλέξιμους τίτλους, με έρεισμα την αρχή της πλειοψηφίας, διασφαλίζει ότι, τυχόν μειοψηφία Ομολογιούχων, δεν θα καρπωθεί δυσανάλογα οφέλη εις βάρος της ενισχυμένης πλειοψηφίας.

Τέλος, τονίζεται ότι, οι προτεινόμενες διατάξεις σκοπούν στην εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και στην προστασία του γενικού συμφέροντος, ήτοι τη διάσωση του κοινωνικού και οικονομικού ιστού της χώρας, και αποτελούν κανόνες αναγκαστικού δικαίου και κανόνες άμεσης εφαρμογής (*lois d'application immediate/lois de police, overriding mandatory provisions, Eingriffsnormen*) κατά την έννοια του άρθρου 9 του Κανονισμού 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 (EL.177).

Β. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου Πρώτου του Σχεδίου Νόμου:

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου Πρώτου δίδονται οι έννοιες των όρων που απαντώνται στις διατάξεις του άρθρου και οριοθετείται το κατ' αρχήν πεδίο εφαρμογής του:

α) Ως «τίτλος» νοείται κάθε τίτλος δανεισμού, που εκδόθηκε ή την πληρωμή του οποίου εγγυήθηκε το Ελληνικό Δημόσιο, όπως Ομόλογο ή Ομολογιακό δάνειο, σε φυσική ή άυλη μορφή. Από την οριοθέτηση της έννοιας του τίτλου προκύπτει το κατ' αρχήν πεδίο εφαρμογής των κανόνων που εισάγονται με τις προτεινόμενες διατάξεις, με την θέσπιση τεσσάρων προϋποθέσεων εφαρμογής τους:

i) Ο «τίτλος» να διέπεται από το Ελληνικό Δίκαιο. Ως «διέπον δίκαιο» νοείται το δίκαιο που είναι τελικώς εφαρμοστέο στις διαφορές από τον τίτλο, το οποίο πρέπει να είναι το ελληνικό δίκαιο, είτε επειδή προβλέφθηκε ρητά κατά την έκδοση του τίτλου δανεισμού, είτε επειδή είναι τελικώς το εφαρμοστέο εν προκειμένω δίκαιο επειδή το αλλοδαπό δίκαιο που ορίσθηκε κατά την έκδοση του τίτλου οδηγεί στην εφαρμογή του ελληνικού δικαίου όσον αφορά την τροποποίηση των όρων εκδόσεώς του.

ii) Ο εκδότης του τίτλου να είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή, αν εκδότης δεν είναι το Ελληνικό Δημόσιο, το τελευταίο να έχει εγγυηθεί την πληρωμή του τίτλου.

iii) Ο τίτλος να είχε αρχική διάρκεια κατά τον χρόνο πρώτης έκδοσής του, μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών και

iv) Η ημερομηνία έκδοσης του τίτλου να προηγείται της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2011.

β) Ως «επιλέξιμος τίτλος» νοείται κάθε τίτλος που ορίζεται σε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και σε πρόσκληση του Ελληνικού Δημοσίου, (η οποία εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου από τον ΟΔΔΗΧ). Η διαδικασία που θεσπίζεται με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εφαρμόζεται μόνο επί αυτών των επιλέξιμων τίτλων και όχι επί όλων των εκδοθέντων από το Ελληνικό Δημόσιο τίτλων ή των εγγυηθέντων από αυτό. Είναι προφανές ότι στο Υπουργικό Συμβούλιο εναπόκειται, λόγω της εθνικής σημασίας της αποφάσεως και του υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος του οποίου την προστασία η απόφαση σκοπεί, η κρίση και απόφαση επιλογής των τίτλων επί των οποίων μέλλεται να εφαρμοστούν οι κανόνες τροποποίησης που εισάγονται. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία προβλέπεται από τις προτεινόμενες διατάξεις να επιλεγούν οι τίτλοι δανεισμού επί των οποίων θα εφαρμοσθούν οι Κανόνες τροποποίησης, θα λάβει χώρα σε συνέχεια μείζονος πολιτικής αποφάσεως που λήφθηκε κατά την Σύνοδο

Κορυφής της 26ης Οκτωβρίου 2011. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, «Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (PSI) έχει ζωτικό ρόλο στην εδραίωση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους. Συνεπώς χαιρετίζουμε την τρέχουσα συζήτηση μεταξύ της Ελλάδος και των ιδιωτών επενδυτών της για την εξεύρεση λύσης για εμβάθυνση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα. Από κοινού με ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την ελληνική οικονομία, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα αναμένεται να διασφαλίσει την απομείωση της σχέσης του ελληνικού χρέους προς το ΑΕΠ με στόχο να φτάσει το 120% έως το 2020. Προς το σκοπό αυτό, καλούμε την Ελλάδα, τους ιδιώτες επενδυτές και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαμορφώσουν εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων με ονομαστική μείωση του 50% επί του θεωρητικού ελληνικού χρέους που κατέχουν ιδιώτες επενδυτές. Τα κράτη μέλη της ευρωζώνης θα συνεισφέρουν στη δέσμη PSI ποσό ύψους 30 δισ. ευρώ. Στη βάση αυτή, ο επίσημος τομέας είναι έτοιμος να παράσχει πρόσθετη χρηματοδότηση του προγράμματος ύψους έως 100 δισ. ευρώ μέχρι το 2014, συμπεριλαμβανομένης της απαιτούμενης ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών. Το νέο πρόγραμμα θα πρέπει να συμφωνηθεί έως το τέλος του 2011 και η ανταλλαγή ομολόγων να εφαρμοσθεί στις αρχές του 2012. Καλούμε το ΔΝΤ να συνεχίσει να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση του νέου ελληνικού προγράμματος.».

Ο δημόσιος τομέας (ΕΕ, ΕΚΤ) έχει επιδείξει την υποστήριξή του στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της ελληνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης ποσού 30 δισ ευρώ για την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους που κατέχουν πιστωτές του ιδιωτικού τομέα, και, μέσω του Ευρωσυστήματος και του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για παρέμβαση στις αγορές ομολόγων, απέδειξε τη δέσμευσή του για σταθερότητα του Ευρωπαϊκού χρηματοοικονομικού τομέα.

Στο πλαίσιο της πραγματοποίησης των εν λόγω δεσμεύσεων και εν αναμονή της ανταλλαγής που θα προταθεί στους πιστωτές του ιδιωτικού τομέα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τα άλλα μέλη του Ευρωσυστήματος έχουν προβεί σε ειδικές συμφωνίες με την Ελλάδα, ώστε να αποφευχθεί να τεθεί σε κίνδυνο η αποστολή και ο θεσμικός ρόλος τους, και ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στη διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής όπως προκύπτει από τη Συνθήκη.

γ) Ως «ανεξόφλητο κεφάλαιο», ορίζεται το κεφάλαιο ενός επιλέξιμου τίτλου που δεν έχει εξοφληθεί προσδιοριζόμενο σύμφωνα με τους όρους του επιλέξιμου τίτλου κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση· και τούτο γιατί υπάρχουν τίτλοι με ρήτρες πληθωρισμού (inflation linked bonds) και τίτλοι που έχουν εκδοθεί κάτω από την ονομαστική αξία με μηδενικά τοκομερίδια (zero coupon), για τους οποίους ο υπολογισμός του κεφαλαίου προσδιορίζεται από τους όρους του τίτλου. Ως «συνολικό ανεξόφλητο κεφάλαιο» νοείται το συνολικό άθροισμα όλων των ανεξόφλητων κεφαλαίων όλων των επιλέξιμων τίτλων που ορίζονται σε πρόσκληση της παραγράφου 2, ανεξάρτητα από τη σειρά, διάρκεια, το επιτόκιο ή άλλα επιμέρους χαρακτηριστικά των επιλέξιμων τίτλων.

δ) Υπό την έννοια της «τροποποίησης», καλύπτεται κάθε πιθανή αλλαγή των όρων των επιλέξιμων τίτλων (όπως ενδεικτικά: χρόνος εξόφλησης, τόκος, κεφάλαιο κλπ), η προσθήκη όρων σε όλους ή σε κάποιους από τους επιλέξιμους τίτλους, καθώς και η ανταλλαγή ενός ή περισσότερων επιλέξιμων τίτλων με έναν ή περισσότερους νέους τίτλους. Δεν προβλέπεται ότι η τροποποίηση πρέπει να είναι κοινή/ίδια για όλους τους επιλέξιμους τίτλους.

ε) Ως «νέος τίτλος», νοείται ομόλογο, ομολογιακό δάνειο, άλλος τίτλος δανεισμού ή εγγύηση, ή χρηματοοικονομικό μέσο, σε φυσική ή άυλη μορφή, ή άλλο ισοδύναμο των ανωτέρω για τις ανάγκες εφαρμογής αλλοδαπών κανονισμών, ο οποίος ανταλλάσσεται με έναν ή περισσότερους επιλέξιμους τίτλους που τροποποιούνται των οποίων εκδότης δεν είναι απαραίτητο να είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Και τούτο διότι, σχεδιάζεται, στα πλαίσια του προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και τον Προσωρινό Μηχανισμό Στήριξης (EFSF) να εκδοθούν τίτλοι του EFSF, οι οποίοι θα δοθούν σε ανταλλαγή επιλέξιμων τίτλων. Αν ο νέος τίτλος είναι χρηματοοικονομικό μέσο επιτρέπεται η απόδοση του να συνδέεται με το ΑΕΠ. Δύναται λοιπόν το Ελληνικό Δημόσιο να προσφέρει νέους τίτλους υπό τη μορφή χρηματοοικονομικών μέσων με ρήτρες ανάπτυξης. Επίσης, προβλέπεται ότι νέος τίτλος μπορεί να είναι οτιδήποτε είναι ισοδύναμο των ανωτέρω για έναν ή περισσότερους επιλέξιμους τίτλους, για ανάγκες εφαρμογής αλλοδαπών κανονισμών, συμπεριλαμβανομένου κανονισμών προστασίας χρηματαγοράς ή επενδυτών της αλλοδαπής.

στ) Ως «Ομολογιούχος», νοείται, για όσους τίτλους παρακολουθούνται από το Σύστημα, ο φορέας του Συστήματος Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν.2198/1994 (Α'43), στους λογαριασμούς του οποίου, στο Σύστημα, εμφανίζονται επιλέξιμοι τίτλοι. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.2198/1994, οι φορείς που μετέχουν στο Σύστημα, είναι νομικά ή φυσικά πρόσωπα, οριζόμενα είτε κατά κατηγορίες, είτε ονομαστικά, με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με την παράγραφο 7, στο Σύστημα τηρούνται για κάθε φορέα χωριστοί λογαριασμοί, αφενός μεν για τους τίτλους ιδίου χαρτοφυλακίου, αφετέρου δε για εκείνους του χαρτοφυλακίου επενδυτών-πελατών του φορέα. Ο λογαριασμός χαρτοφυλακίου επενδυτών κάθε φορέα, τηρείται συγκεντρωτικά για όλους τους επενδυτές του φορέα. Ως Ομολογιούχος νοείται για όσους τίτλους δεν παρακολουθούνται από το Σύστημα: αα) για το ομολογιακό δάνειο με ενσώματες ανώνυμες ομολογίες κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν. 3156/2003, ο κομιστής του τίτλου κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση, ββ) για το ομολογιακό δάνειο με ενσώματες ονομαστικές ομολογίες κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν.3156/2003, ο δικαιούχος που αναγράφεται στον τίτλο και γγ) για το ομολογιακό δάνειο με άυλες ομολογίες, αυτός υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί ονομαστική βεβαίωση σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 3156/2003, κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση.

ζ) Ως «Διαχειριστής της Διαδικασίας», νοείται η Τράπεζα της Ελλάδος και τούτο για δύο κυρίως λόγους: αφενός μεν λόγω της λειτουργικής της ανεξαρτησίας, ως κεντρικής τράπεζας που διασφαλίζει τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των Ομολογιούχων, αφετέρου δε διότι, ως Διαχειριστής του Συστήματος Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών του ν. 2198/1994, μπορεί να εγγυηθεί την αποτελεσματική, ταχεία και ακριβή εφαρμογή της Διαδικασίας που θεσπίζεται με τις προτεινόμενες διατάξεις.

η) Ως «επενδυτής» νοείται:

i) για τίτλους που παρακολουθούνται από το Σύστημα, ο επενδυτής που έχει αξίωση επί ή εκ του τίτλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 6 και των άρθρων 7 και 8 του ν.2198/1994. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, επενδυτής, εφόσον έχει αξίωση εκ ή επί του τίτλου, μπορεί να είναι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου.

ii) για τίτλους που δεν παρακολουθούνται από το Σύστημα, ως επενδυτής νοείται ο Ομολογιούχος κατά τις υποπεριπτώσεις αα' και ββ' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1.

θ) Ως «συμμετοχή» στη διαδικασία λήψεως αποφάσεως της παραγράφου 2 νοείται, αποκλειστικά, μόνο η θετική ή η αρνητική ψήφος Ομολογιούχου κατά τη διαδικασία αυτή για συγκεκριμένο ποσό ανεξόφλητου κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων που έχει στη κατοχή του. Κατά συνέπεια, η μη παροχή ψήφου, δηλαδή η αποχή από την ψηφοφορία, δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του συμμετέχοντος κεφαλαίου ή της ενισχυμένης πλειοψηφίας που ορίζονται στην παράγραφο 4. Παράλληλα, δεν προβλέπεται η δυνατότητα λευκής ψήφου. Επίσης, προκύπτει ότι ο Ομολογιούχος μπορεί με ένα μέρος/ποσό να ψηφίζει θετικά και με κάποιο άλλο μέρος/ποσό που έχει στην κατοχή του να ψηφίζει αρνητικά, και τα δυο αυτά μέρη πρέπει να ισούνται με ποσό μικρότερο ή ίσο του αθροίσματος του ανεξόφλητου κεφαλαίου των επιλέξιμων τίτλων που κατέχει. Με την πρόσκληση της παραγράφου 2 προσδιορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και ο τρόπος συμμετοχής των Ομολογιούχων. Σε κάθε περίπτωση, με την πρόσκληση δεν μπορεί να αποκλειστεί η συμμετοχή στη διαδικασία του Ομολογιούχου με αντιπρόσωπο, κατόπιν παροχής σχετικής πληρεξουσιότητας. Η συμμετοχή όπως και η διεκπεραίωση της διαδικασίας λήψεως αποφάσεως μπορεί να γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως ειδικότερα ορίζεται στην πρόσκληση, συνεπώς και ηλεκτρονικά.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 2 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι η έναρξη της διαδικασίας τροποποίησης επιλέξιμων τίτλων αποφασίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, προσδιορίζονται οι επιλέξιμοι τίτλοι καθώς και επί ανταλλαγής το κεφάλαιο (ή το ονομαστικό ποσό για νέους τίτλους με μορφή χρηματοοικονομικών μέσων), το επιτόκιο (ή την απόδοση για νέους τίτλους με μορφή χρηματοοικονομικών μέσων), καθώς και τη διάρκεια, το δικαίωμα της χώρας που θα διέπει τους νέους τίτλους που θα εκδοθούν από το

Ελληνικό Δημόσιο. Με την απόφαση αυτή, εξουσιοδοτείται ο Ο.Δ.Δ.Η.Χ να εκδώσει μία ή περισσότερες προσκλήσεις εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου. Η ρύθμιση αυτή δεν περιορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο να αποφασίζει την ταυτόχρονη (ή μη) έναρξη ξεχωριστής (παράλληλης ή μη) διαδικασίας για διαφορετική ομάδα επιλέξιμων τίτλων, και να εξουσιοδοτεί τον Ο.Δ.Δ.Η.Χ. για έκδοση διαφορετικών προσκλήσεων. Με την πρόσκληση καλούνται ο Ομολογιούχοι των επιλέξιμων τίτλων να αποφασίσουν συλλογικά, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στην πρόσκληση, την τροποποίηση όλων των επιλέξιμων τίτλων, όπως προτείνεται από το Ελληνικό Δημόσιο και σύμφωνα με τη διαδικασία των προτεινομένων διατάξεων. Όπως προβλέπεται από τη διάταξη, η πρόταση για την τροποποίηση εναπόκειται στην ευχέρεια του Ελληνικού Δημοσίου, και είτε απορρίπτεται είτε γίνεται αποδεκτή όπως προτάθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς να παρέχεται ευχέρεια υποβολής αντιπρότασης ή αποδοχής υπό αίρεση ή υπό όρους από τους Ομολογιούχους.

Με την απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο καθορίζει όπως προεκτέθηκε τους επιλέξιμους τίτλους. Αναλύθηκε ανωτέρω η νομική φύση της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου: πρόκειται για κυβερνητική πράξη, που ανάγεται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 45 του π.δ 18/1989 και όχι για εκτελεστή πράξη διοικητικής αρχής. Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 ορίζεται το βασικό περιεχόμενο της προσκλήσεως, ήτοι, ενδεικτικά: α) οι επιλέξιμοι τίτλοι, β) οι όροι των οποίων προτείνεται η τροποποίηση, γ) το νέο περιεχόμενο των όρων, δ) τυχόν νέοι όροι ε) επί ανταλλαγής των επιλέξιμων τίτλων, όπως ορίστηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και επιπλέον όροι τους όπως, οι υποδιαιρέσεις του τίτλου, η περίοδος χάριτος, το νόμισμα, οι όροι και τρόποι πληρωμής, αποπληρωμής και επαναγοράς, οι λόγοι καταγγελίας, οι αρνητικές υποχρεώσεις του εκδότη (negative pledges), ο ορισμός, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τυχόν εμπιστευματοδόχου των Ομολογιούχων, οι ρήτρες συλλογικής δράσης των νέων τίτλων, κλπ στ) η προθεσμία μέσα στην οποία καλούνται οι Ομολογιούχοι των επιλέξιμων τίτλων να αποφασίσουν και ζ) οι ειδικότεροι όροι και ο τρόπος συμμετοχής στη διαδικασία λήψεως αποφάσεως.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 3 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι η πρόσκληση κοινοποιείται στον Διαχειριστή της Διαδικασίας και δημοσιοποιείται στο διαδίκτυο. Με την πρόσκληση θα οριστούν οι κατάλληλοι τρόποι δημοσιοποιήσεως της πρόσκλησης, προκειμένου αυτή να τύχει της επιδιωκόμενης δημοσιοποιήσεως. Η προθεσμία που ορίζεται στην πρόσκληση για τη λήψη αποφάσεως από τους Ομολογιούχους, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της πρόσκλησης στο διαδίκτυο. Αν λάβει χώρα δημοσιοποίηση σε περισσότερους του ενός ιστότοπους, το χρονικό σημείο ενάρξεως της προθεσμίας, ως ειδικότερη λεπτομέρεια τεχνικού χαρακτήρα, ορίζεται στην πρόσκληση.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 4 του άρθρου Πρώτου** καθορίζονται τα ποσοστά ανεξόφλητου κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων που απαιτούνται, αφενός μεν για να υπάρξει απαρτία, αφετέρου δε για να ληφθεί απόφαση. Με το πρώτο

εδάφιο, ορίζεται ότι ο Ομολογιούχος συμμετέχει στη διαδικασία είτε με όλο το ανεξόφλητο κεφάλαιο των επιλέξιμων τίτλων που κατέχει, είτε με μέρος αυτού. Για να τροποποιηθούν οι επιλέξιμοι τίτλοι που ορίζονται σε πρόσκληση, απαιτείται συμμετοχή στη διαδικασία, τουλάχιστον του ενός δευτέρου ($\frac{1}{2}$) του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου όλων των επιλέξιμων τίτλων («συμμετέχον κεφάλαιο»). Όπως έχει οριστεί στην παράγραφο 1(γ), ως συνολικό ανεξόφλητο κεφάλαιο νοείται το συνολικό άθροισμα όλων των ανεξόφλητων κεφαλαίων όλων των επιλέξιμων τίτλων που ορίζονται σε πρόσκληση της παραγράφου 2, ανεξάρτητα από τη σειρά, διάρκεια, το επιτόκιο ή άλλα επιμέρους χαρακτηριστικά των επιλέξιμων τίτλων. Περαιτέρω, για να την τροποποίηση όλων των επιλέξιμων τίτλων, που ορίζονται στην πρόσκληση, απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία υπέρ της τροποποίησης τουλάχιστον των δύο τρίτων ($\frac{2}{3}$) του συμμετέχοντος κεφαλαίου.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 5 του άρθρου Πρώτου** διευκρινίζεται ότι, αν το Ελληνικό Δημόσιο είναι επενδυτής επιλέξιμων τίτλων, αν δηλαδή έχουν περιέλθει στην κατοχή του επιλέξιμοι τίτλοι για οποιοδήποτε λόγο και από οποιαδήποτε αιτία, το μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου των τίτλων αυτών, δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της απαρτίας ή της ενισχυμένης πλειοψηφίας που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Το ίδιο ορίζεται και για το μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων, τους οποίους έχει εγγυηθεί το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο έχει περιέλθει στην κατοχή του Δημοσίου ή του εκδότη τους. Η έννοια του «Ελληνικού Δημοσίου», όπως προκύπτει από τη γραμματική εκφορά της διατάξεως, είναι η *stricto sensu* έννοια του νομικού προσώπου του Ελληνικού Δημοσίου, απολύτως διακριτή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου λεγόμενου δημόσιου τομέα, τα οποία, ως έχοντα ίδια και αυτοτελή νομική προσωπικότητα, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 5. Συνεπώς, το μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων του οποίου επενδυτής είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ΟΤΑ, ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, νομίμως λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της απαρτίας ή της ενισχυμένης πλειοψηφίας που ορίζεται στην παράγραφο 4.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 6 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι οι επιλέξιμοι τίτλοι που έχουν εκδοθεί σε νόμισμα διαφορετικό του ευρώ, μετατρέπονται σε ευρώ βάσει της συναλλαγματικής ισοτιμίας που έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 7 του άρθρου Πρώτου** προβλέπεται ότι ο Ομολογιούχος που συμμετέχει στη διαδικασία, προκειμένου να προστατευθεί η ασφάλεια της διαδικασίας, θεωρείται, όσον αφορά το Ελληνικό Δημόσιο, τον Διαχειριστή της Διαδικασίας-Τράπεζα της Ελλάδος, τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ., καθώς και τους εντολοδόχους τους, ότι συμμετέχει στη διαδικασία με τη συναίνεση του επενδυτή και σύμφωνα με τις οδηγίες του. Οι ανωτέρω δεν ευθύνονται έναντι του επενδυτή, του Ομολογιούχου και οποιουδήποτε τρίτου αν Ομολογιούχος

συμμετείχε στην διαδικασία χωρίς τη συναίνεση του επενδυτή ή κατά παράβαση των οδηγιών του. Δεν θίγεται η έννομη σχέση μεταξύ επενδυτή και Ομολογιούχου, και οι όποιες διαφορές μεταξύ τους περιορίζονται αποκλειστικά στα πλαίσια της μεταξύ τους έννομης σχέσης, χωρίς να αναπτύσσουν οποιαδήποτε τριτενέργεια όσον αφορά το Ελληνικό Δημόσιο, την Τράπεζα της Ελλάδος, τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ. και τους εντολοδόχους τους έναντι του επενδυτή.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 8 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι η απόφαση των Ομολογιούχων βεβαιώνεται με Πράξη του Διαχειριστή της Διαδικασίας και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 9 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι από τη δημοσίευση της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου της προηγούμενης παραγράφου, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αυτή ισχύει έναντι πάντων, δεσμεύει το σύνολο των Ομολογιούχων και των επενδυτών των επιλέξιμων τίτλων και υπερισχύει οποιασδήποτε τυχόν αντίθετης, γενικής ή ειδικής, διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης ή συμφωνίας. Προκειμένου περί ανταλλαγής, από την καταχώριση στο Σύστημα των νέων τίτλων, επέρχεται αυτοδικαίως ακύρωση των επιλέξιμων τίτλων που ανταλλάσσονται με νέους τίτλους και κάθε δικαίωμα ή υποχρέωση οποιουδήποτε που απορρέει από αυτούς, συμπεριλαμβανομένων και όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που οποιαδήποτε στιγμή αποτελούσαν μέρος αυτών, αποσβέννυται. Συνεπώς μεταξύ άλλων, υποχρεώσεις ή δικαιώματα από αποκομμένα τοκομερίδια αποσβέννυνται με την ακύρωση των επιλέξιμων τίτλων στους οποίους συνδέονταν.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 10 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι η έκδοση των νέων τίτλων κατ' εφαρμογή της αποφάσεως των Ομολογιούχων, διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τους βασικούς όρους των νέων τίτλων όπως προσδιορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και την πρόσκληση. Με κανονιστική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο τεχνικό θέμα για την εφαρμογή των προτεινομένων διατάξεων.

Τέλος, με τις διατάξεις της **παραγράφου 11 του άρθρου Πρώτου** ορίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος άρθρου, αποσκοπούν στην προστασία του υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, αποτελούν κανόνες αναγκαστικού δικαίου και άμεσης εφαρμογής, υπερισχύουν οποιασδήποτε τυχόν αντίθετης, γενικής ή ειδικής διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης ή συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων του ν.3156/2003 (Α'157) και η εφαρμογή τους δεν γεννά, ούτε ενεργοποιεί οποιοδήποτε συμβατικό ή εκ του νόμου δικαίωμα υπέρ Ομολογιούχου ή επενδυτή, ούτε οποιαδήποτε συμβατική ή εκ του νόμου υποχρέωση σε βάρος του εκδότη ή του εγγυητή των τίτλων, πλην των όσων ρητά προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Η θεσμοθέτηση πλαισίου για την επίτευξη συμφωνίας των Ομολογιούχων με την οποία τροποποιούνται επιλέξιμοι τίτλοι κατά τα διαλαμβανόμενα στις προτεινόμενες ρυθμίσεις εξυπηρετεί τόσο το δημόσιο συμφέρον της Ελλάδος και της Ζώνης του Ευρώ, όσο και τα συλλογικά ιδιωτικά συμφέροντα των Ομολογιούχων, εφόσον, υπό τις επικρατούσες συνθήκες βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους της Χώρας, τα περιουσιακά δικαιώματα κάθε ενός εκ των Ομολογιούχων μπορούν να προστατευθούν αποτελεσματικά μέσω της συλλογικής αποδοχής της πρόσκλησης της παραγράφου 2 από την ενισχυμένη πλειοψηφία των Ομολογιούχων.

Επί του άρθρου Δεύτερου του Σχεδίου Νόμου:

Με τις διατάξεις του **άρθρου Δεύτερου**, προστίθεται παράγραφος 4 στο άρθρο 2 του ν. 3156/2003(Α' 157), προκειμένου να μην εμποδίζεται η διαδικασία ανταλλαγής ομολόγων ή ομολογιακών δανείων υπαγομένων στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3156/2003, τα οποία έχει εγγυηθεί το Ελληνικό Δημόσιο από τυχόν συμβατικούς περιορισμούς κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν.3156/2003 της εξουσίας διαθέσεως του τίτλου.

Αυτά επιδιώκονται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου και παρακαλείται η Εθνική Αντιπροσωπεία για την ψήφισή του.

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2012

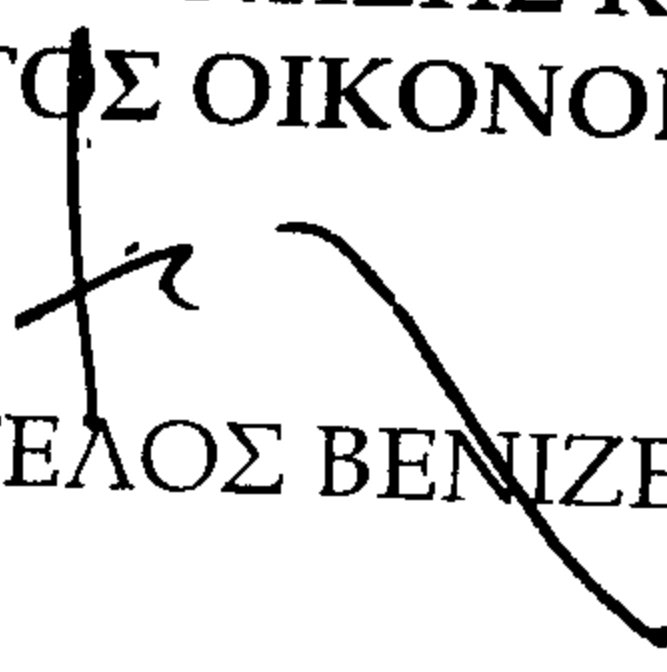
Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

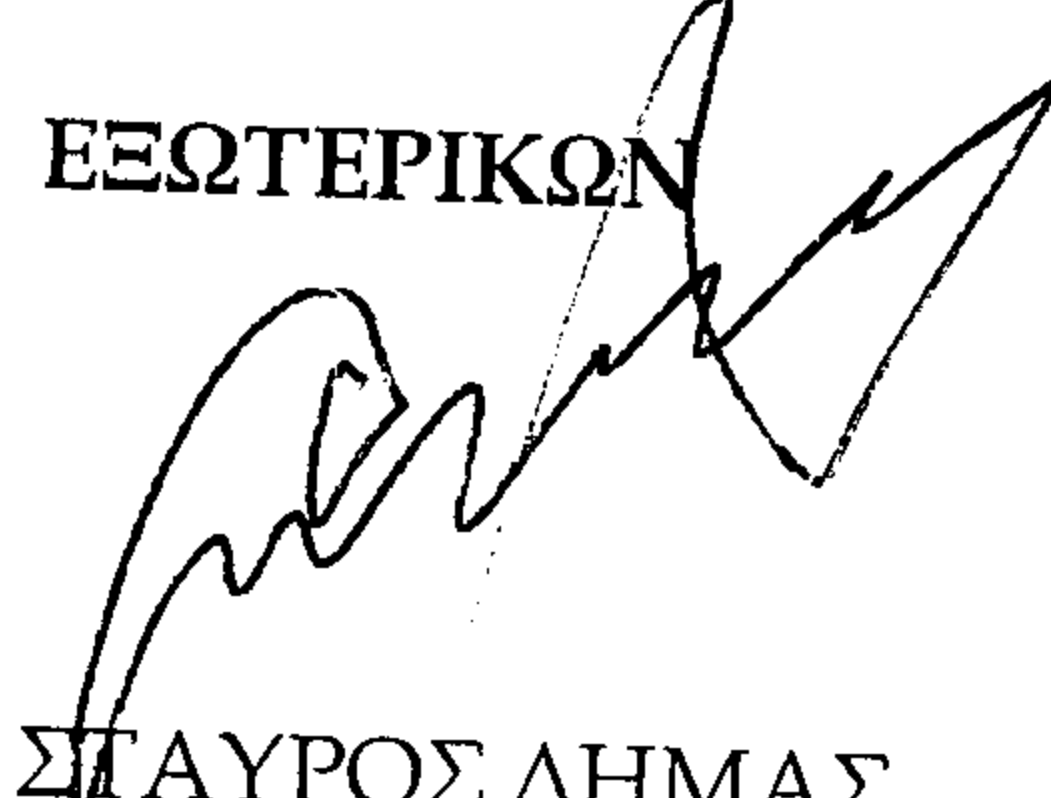

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

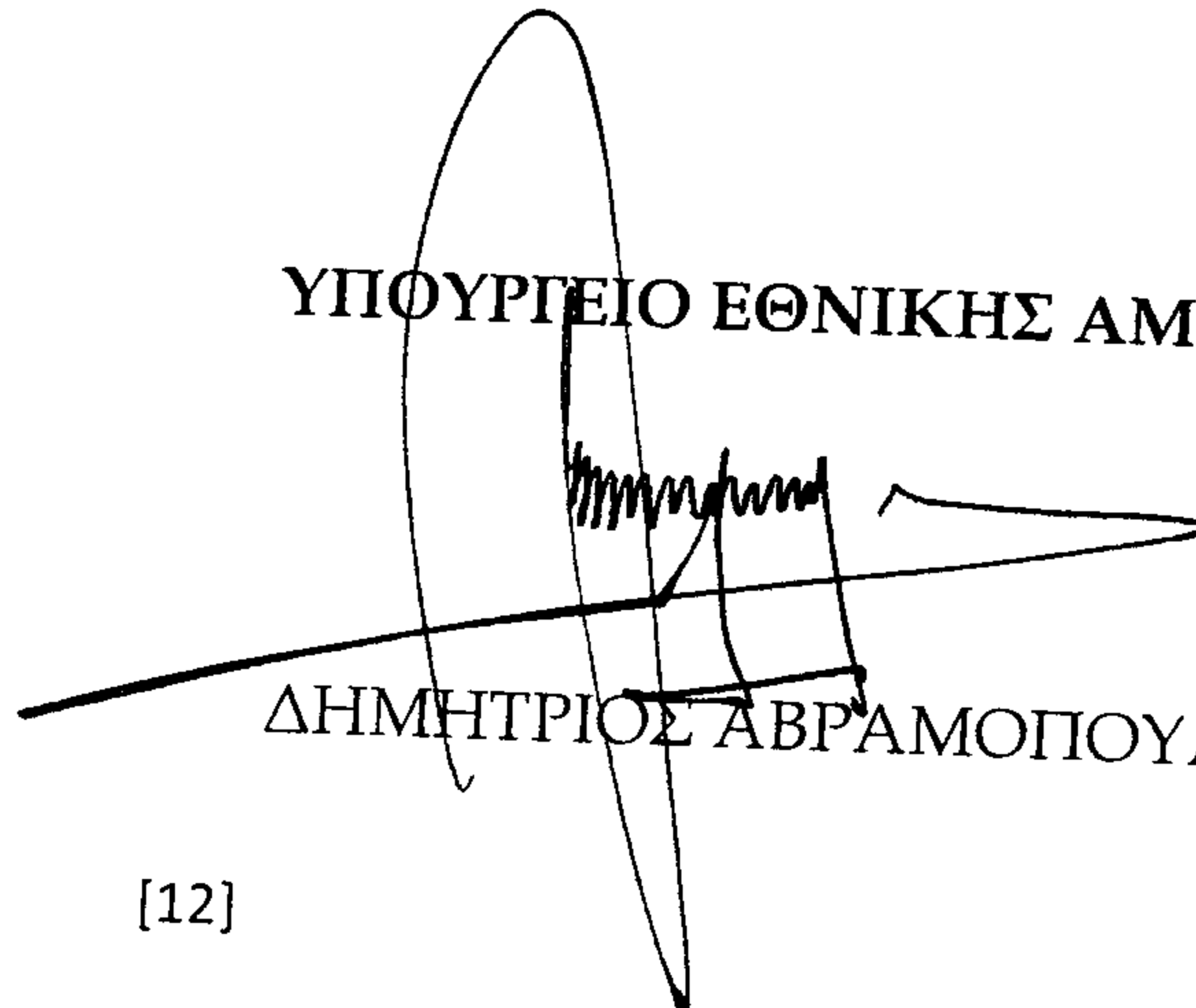

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

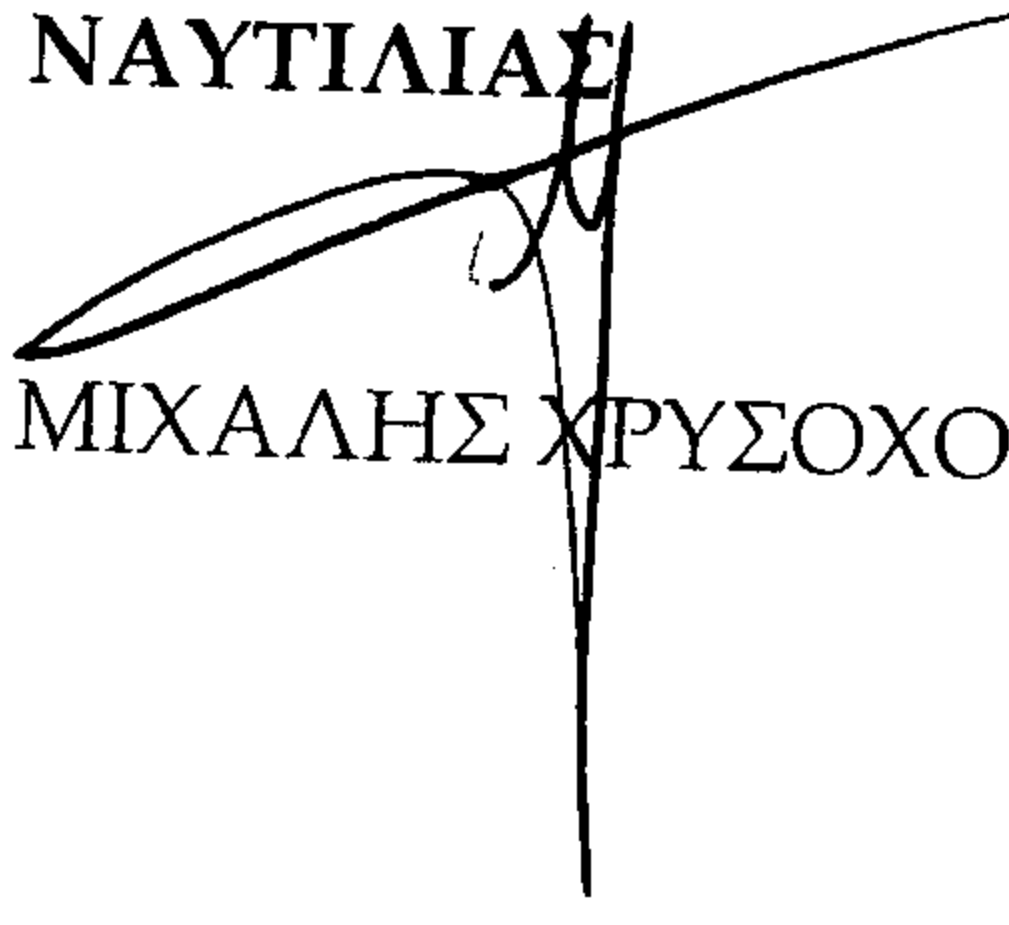
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

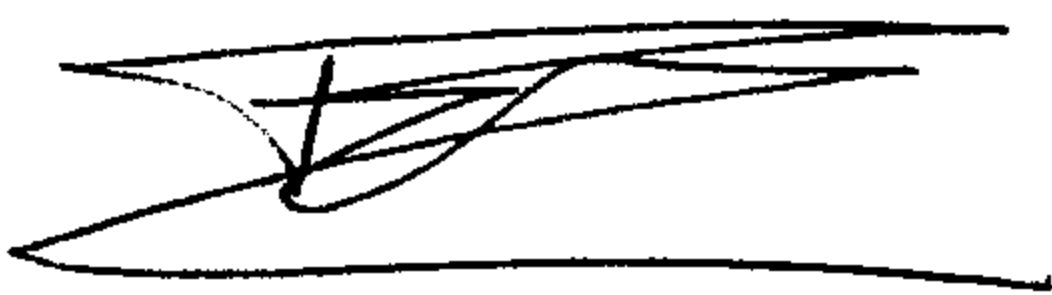
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΨΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

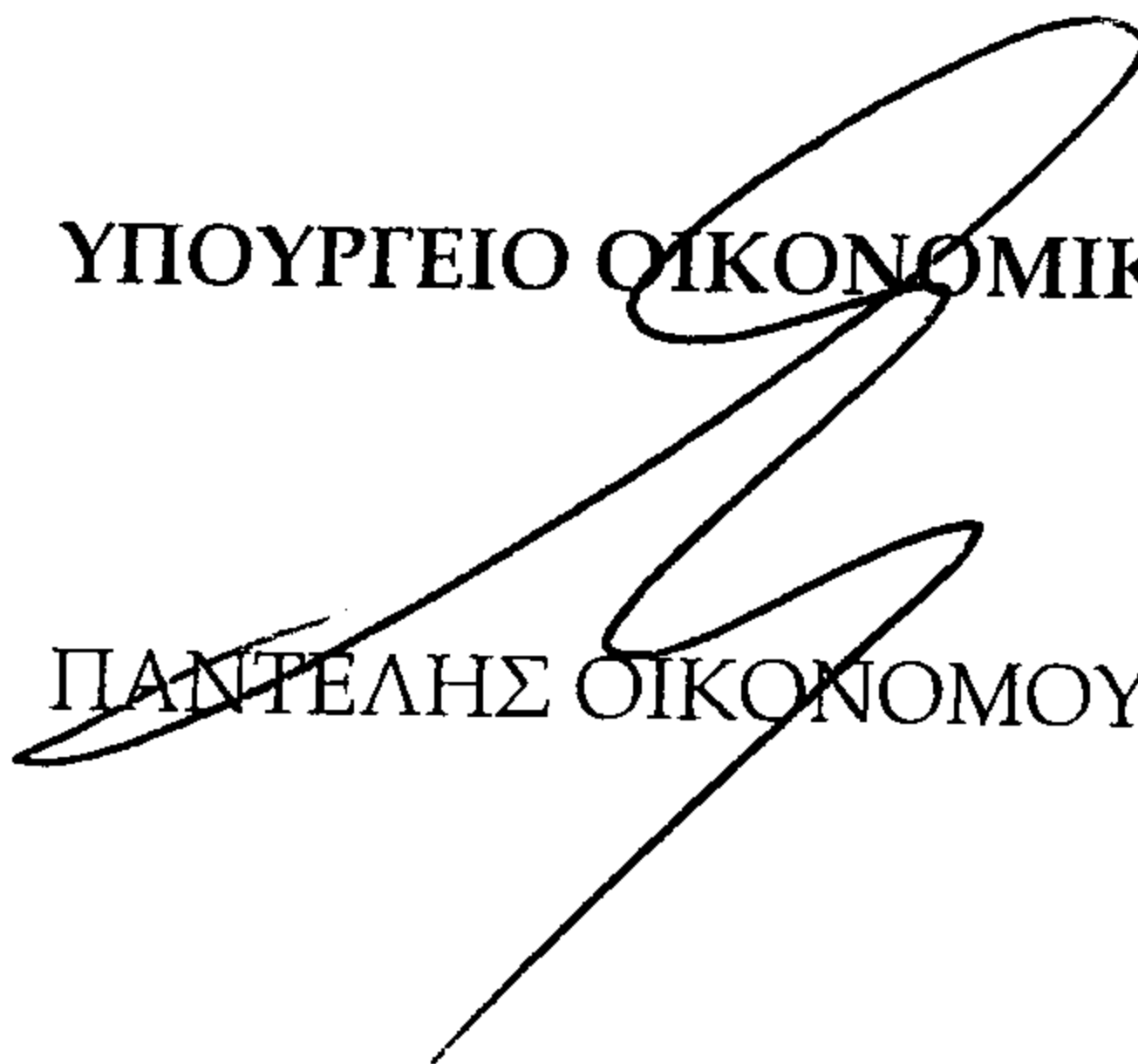
ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

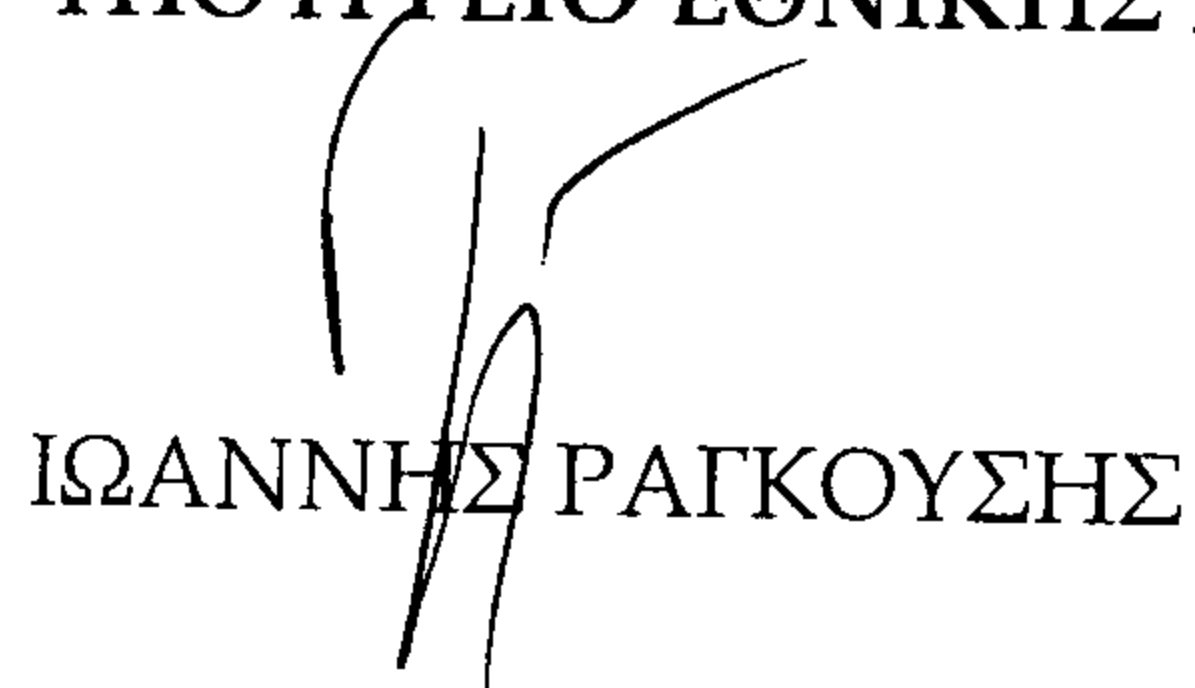
ΦΙΛΙΠΠΙΟΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

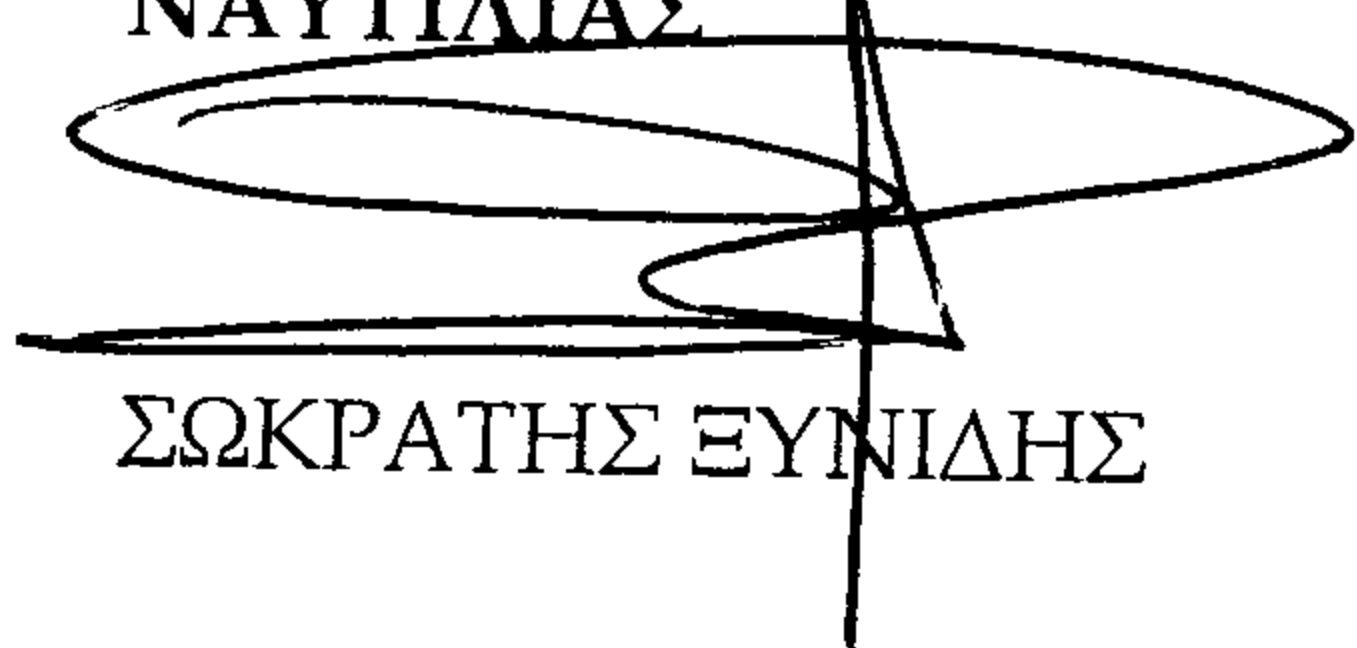
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

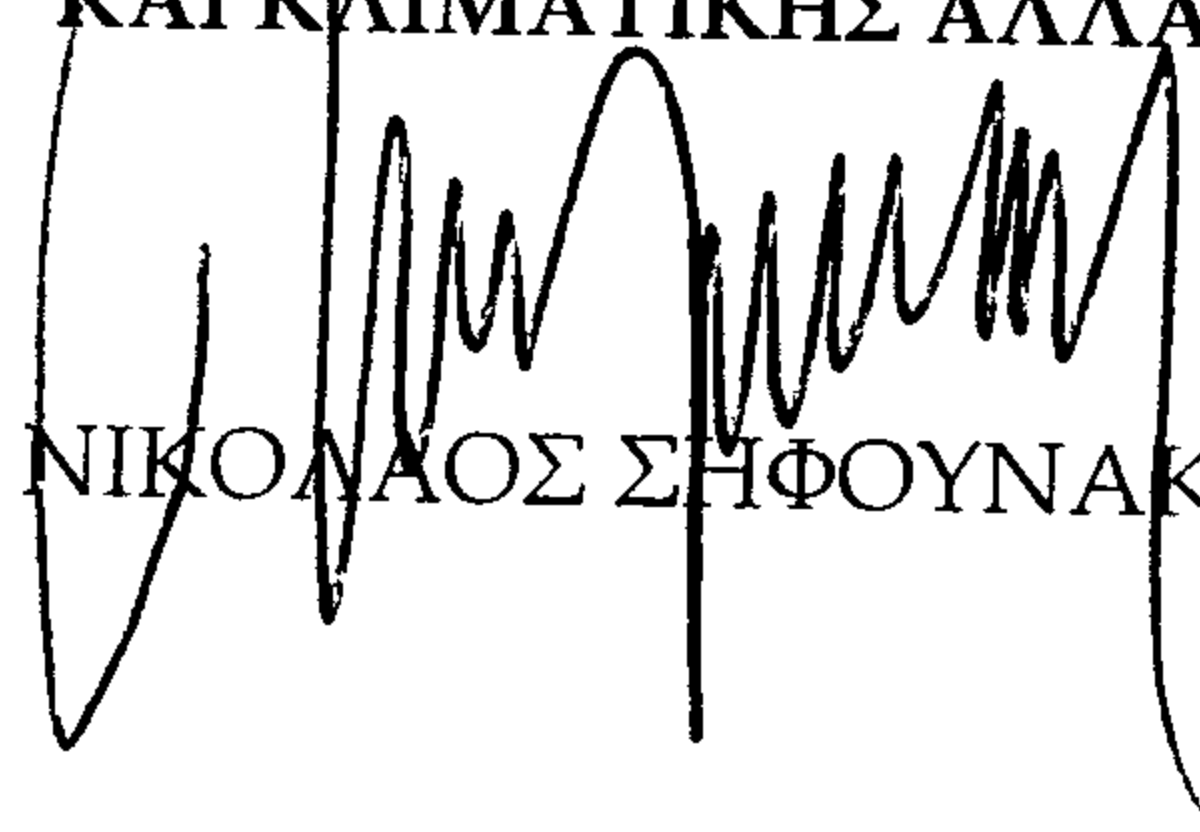
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

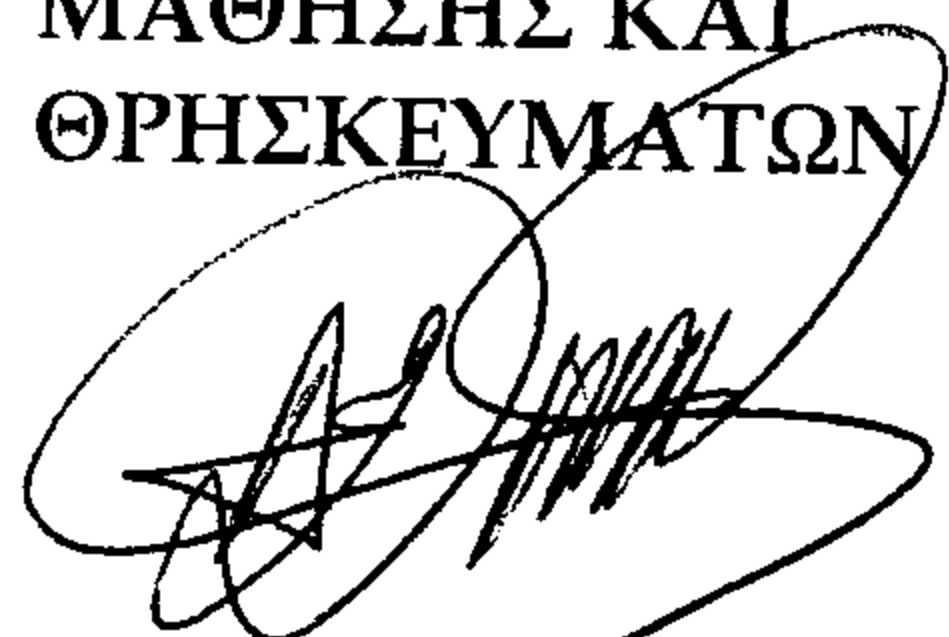
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΕΥΝΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ